

Program grantowy Fundacji EVZ
evz STIFTUNG
ERINNERUNG
VERANTWORTUNG
ZUKUNFT

**HUMANITY IN
ACTION**
POLSKA

Ośrodek **Karta**

Dawać świadectwo & działać!

Próby łączenia edukacji historycznej z edukacją o prawach człowieka i na ich rzecz

Czy edukacja historyczna i edukacja o prawach człowieka i na ich rzecz to dwa całkowicie odrębne światy? Czy przeciwnie, obszary, które zyskują na głębi i znaczeniu, gdy próbuje się je ze sobą łączyć? Naszym zdaniem, są tematy i sfery życia społecznego, które uzasadniają i wręcz prowokują do szukania twórczych połączeń między tymi dziedzinami. Mimo, iż jest to zadanie pełne wyzwań – warto próbować i warto eksperymentować! Efektem takich synergii może być pełniejsze zrozumienie **mechanizmów** stojących za tym ‘skąd przychodzimy’ jako jednostki, społeczności, narody i uświadomienie sobie tego, że to ‘dokąd zmierzamy’ w dużej mierze zależy od nas samych. Czyli od Ciebie i ode mnie!

‘Nigdy Więcej’ zależy od człowieka. Jest Twoim i moim zobowiązaniem!

Bez wiedzy o przeszłości i bez woli działania na rzecz praw człowieka prędzej czy później ‘Nigdy Więcej’ stanie się całkowicie pustym sloganem. Dlatego uważamy, że łączenie edukacji historycznej z edukacją w dziedzinie praw człowieka powinno wychodzić ‘od człowieka’. Od zrozumienia **motywów jego działań**, w tym w szczególności wyborów w konkretnych okolicznościach w jego lokalnej społeczności, do pokazania, że niezależnie od sytuacji warto samemu być aktywnym człowiekiem, dbającym o przestrzeganie **praw człowieka**, jako fundamentu działań, aby być w stanie w odpowiednim momencie powiedzieć **STOP** przemocy, dyskryminacji, marginalizacji...

Jednakże, łatwiej zrobić ten ‘pierwszy krok’ jeśli się rozumie przyczyny i konsekwencje różnych zjawisk społecznych (tj. mechanizm powstawania uprzedzeń czy znajdowania ‘kozła ofiarnego’), a przykłady z historii, które to ilustrują, mają ‘ludzką’, a nie anonimową twarz. Trudniej jest przejść obojętnie wobec niesprawiedliwości jeśli **wiemy**, że naruszana jest czyjaś godność i łamane są prawa człowieka. A jeszcze trudniej pozostać biernym jeśli też **czujemy**, co to może oznaczać dla konkretnej osoby.

Jak pokazuje historia (np. z czasów II Wojny Światowej) milczenie zazwyczaj jest przyzwoleniem na zło. A czasem, żeby zmienić bieg wypadków i przełamać bierność/opór grupy wystarczyła jedna czy dwie osoby, które odważyły się sprzeciwić i być tymi pierwszymi niepokornymi. Świadomość tych prawidłowości może wyczulić nas na przejawy bierności i wspomóc bycie **pro-aktywnym ‘tu i teraz’**. Warto nie puszczać niepokojących sygnałów mimo uszu. Mieć oczy szeroko otwarte. I warto działać!

Bycie ‘pro-aktywnym’ oznacza dla nas również, że ludzie zajmujący się edukacją historyczną i edukacją o prawach człowieka i na ich rzecz będą podejmować próby wychodzenia sobie naprzeciw, będą wymieniać się doświadczeniami, inspiracjami i szukać punktów wspólnych. Z naszego doświadczenia wynika, że nawet jeśli to nie będą spotkania dokładnie ‘w pół drogi’ (jeśli takowe są w ogóle możliwe), to próby łączenia obu obszarów zazwyczaj przynoszą nową, ciekawą i wartościową jakość.

Słuchajmy wzajemnie swoich doświadczeń i eksperymentujmy! Uczmy się wspólnie, jak uczyć lepiej i bardziej wielowymiarowo!